

MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI
DEPARTAMENT WYCHOWANIA I EDUKACJI WŁĄCZAJĄCEJ

Warszawa, 24 marca 2022 r.

DWEW-WWR.053.1.2022.BLP

Szanowna Pani,

odpowiadając na petycję w sprawie uchylecia rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 maja 2021 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania*, obowiązującego od 1 stycznia 2022 r., uprzejmie wyjaśniam, że domy wczasów dziecięcych, zgodnie z art. 2 pkt 8 ustawy – *Prawo oświatowe*¹, należą do kategorii placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia², integralnym i koniecznym elementem w czasie pobytu wychowanka w domu wczasów dziecięcych jest spełnianie obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki przez uczęszczanie do szkoły funkcjonującej w domu wczasów dziecięcych lub do szkoły poza domem wczasów dziecięcych (§ 73).

Nadmieniam, że przepis o obowiązku spełniania przez ucznia obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki nie jest przepisem nowym, również nie został wprowadzony nowelizacją rozporządzenia z 2021 r., ale obowiązuje od wielu lat (właściwie od początku powstania domów wczasów dziecięcych).

Przepis ten występował zawsze, jak również w dotychczas obowiązujących regulacjach, natomiast w nowelizacji został doprecyzowany o sformułowanie: *w celu organizowania i prowadzenia kształcenia dzieci i młodzieży lub wspierania*

¹ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U z 2021 r. poz. 1082).

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania (Dz.U. z 2017 r., poz.1606 ze zm.).

i uzupełniania tego kształcenia, połączonego z jednoczesnym wspieraniem ich fizycznego i psychicznego rozwoju ...

W tym przypadku, zamiarem ustawodawcy było jedynie podkreślenie jednego z ważniejszych zadań realizowanych przez domy wczasów dziecięcych (oprócz realizacji obowiązku nauki), czyli przez uzupełnianie kształcenia lub możliwość wspierania i uzupełniania tego kształcenia, połączonego z jednoczesnym wspieraniem ich fizycznego i psychicznego rozwoju, itd.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia (§ 69) do zadań domu wczasów dziecięcych nadal należy i nie uległo zmianie:

- 1) organizowanie zajęć edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych i specjalistycznych;
- 2) organizowanie zajęć mających na celu rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków;
- 3) organizowanie aktywnych form wypoczynku.

Nadmieniam, że placówki te mogą również organizować krajoznawstwo i turystykę, w tym wycieczki szkolne oraz wypoczynek dla dzieci i młodzieży. Jednak, te formy powinny być organizowane na podstawie *rozporządzenia w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki³ lub zgodnie z przepisami art. 92a–92t ustawy o systemie oświaty oraz rozporządzenia w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży⁴.*

Organizatorem krajoznawstwa i turystyki dla uczniów, np. w formie wycieczki szkolnej, może być szkoła macierzysta, a opiekę nad uczniami sprawuje wyznaczony przez dyrektora szkoły kierownik wycieczki i opiekun, spośród pracowników pedagogicznych tej szkoły. Tego typu pobytów dzieci i młodzieży w domach wczasów dziecięcych nie można jednak zakwalifikować, jako zgodnych z przepisami rozporządzeń i wykazać do subwencji/dotacji.

Z powyższego wynika, że dzieci i młodzież korzystające z wypoczynku w domu wczasów dziecięcych lub przebywające w domu wczasów dziecięcych w ramach wycieczki szkolnej, w rozumieniu obowiązujących przepisów, nie są wychowankami domów wczasów dziecięcych.

W związku z powyższym nie powinni być również subwencionowani i dotowani, jako wychowankowie tych domów na podstawie przepisów *rozporządzenia w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2022⁵.*

W rozporządzeniach wskazuje się wprost, kogo uznaje się za wychowanka domów wczasów dziecięcych, również przez określenie minimalnej liczby dni pobytu. Przyjęto, że 6 dni stanowi najkrótszy czas, który pozwoli

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. poz. 1055).

⁴ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915) oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży (Dz. U. poz. 452).

⁵ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2022 (Dz. U. z 2021 r., poz. 2453).

na zorganizowanie dziecku nauki połączonej z jednoczesnym wspieraniem jego fizycznego i psychicznego rozwoju oraz wzmocnieniem ogólnej kondycji psychofizycznej i kształtowaniem zachowań prozdrowotnych, np. mogą to być turnusy dla dzieci z otyłością, wadami postawy, problemami zdrowotnymi, korekcyjno-kompensacyjne, terapeutyczno-edukacyjne.

Maksymalny czas pobytu wychowanka w domu wczasów dziecięcych pozostał niezmienny i wynosi 12 tygodni.

Nadmieniam, że zmiany wprowadzane od 1 stycznia 2022 r.⁶, w przepisach rozporządzenia, mają na celu uporządkowanie dotychczas obowiązujących przepisów, w tym właśnie zasad przyjmowania dzieci i młodzieży do domów wczasów dziecięcych, jak również przyjmowania uczniów w ramach turystyki, krajoznawstwa i wypoczynku. Wprowadzone doprecyzowania zapobiegają dalszym nieprawidłowościom związanym z naliczaniem subwencji/dotacji na wychowanków domów wczasów dziecięcych.

Pobyty podczas wypoczynku oraz w ramach krajoznawstwa i turystyki (wycieczki szkolne) nie podlegają zgłaszaniu do Systemu Informacji Oświatowej.

Kwestie dotyczące gromadzenia danych w Systemie Informacji Oświatowej (SIO) określa ustawa o systemie informacji oświatowej oraz rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej oraz terminów przekazywania niektórych danych do bazy danych systemu informacji oświatowej⁷.

Natomiast do Systemu Informacji Oświatowej należy zgłaszać wychowanków domu wczasów dziecięcych, którzy przebywają w tych placówkach na podstawie rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania⁸.

Odnosząc się do kwestii dotyczącej organizacji wypoczynku *dla dzieci własnych lub dzieci znajomych*, zgodnie z art. 92a ust. 2 ustawy o systemie oświaty – ustawodawca wyłączył z obowiązku zgłaszania do systemu bazy wypoczynku –

⁶ <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2021/911>, <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2021/938>.

⁷ Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 584 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej oraz terminów przekazywania niektórych danych do bazy danych systemu informacji oświatowej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1663).

⁸ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 maja 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania (Dz.U. z 2021, poz. 911).

wypoczynek organizowany „dla dzieci własnych lub dzieci znanych przez rodzinę lub osoby znane rodzicom osobiście”.

Przepis ten nie dotyczy żadnego organizatora wypoczynku dzieci i młodzieży, np. biur podróży, organizacji pozarządowych, jak również domów wczasów dziecięcych.

Kwestię definicji rodziny, regulują przepisy art. 92a ust. 3 ustawy o systemie oświaty, zgodnie, z którymi „Przez rodzinę, o której mowa w ust. 2, należy rozumieć osoby spokrewnione albo osoby niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.”

Zdaniem Ministra Edukacji i Nauki do osób znanych rodzicom osobiście można zaliczyć, np. dalszą rodzinę, osoby spokrewnione, przyjaciół lub osoby prywatne, będące w wyjątkowych relacjach. Osoby te za zgodą rodziców mogą zaprosić do udziału w wyjeździe dzieci „osób znanych rodzicom osobiście”.

W przypadku indywidualnego pobytu dziecka na wypoczynku, np. u osoby znanej rodzicom osobiście – osoby te, nie reklamują organizacji wypoczynku na stronie internetowej z podaniem terminu wypoczynku, jego formy i programu, nie pobierają także opłaty za pobyt, w tym wpłaty w określonym terminie, zaliczki na obozy, kolonie, półkolonie, itp.

Osoby zapraszające, nie wymagają również od rodziców dzieci karty kwalifikacyjnej uczestnika wypoczynku, która zawiera informacje o danych dziecka (np. imię i nazwisko, termin wypoczynku, adresu wypoczynku, daty urodzenia, numeru PESEL, adresu zamieszkania, adresu zamieszkania lub pobytu rodziców, numeru telefonu, informacji o specjalnych potrzebach edukacyjnych uczestnika wypoczynku, istotnych danych o stanie zdrowia, rozwoju psychofizycznym, niepełnosprawności, stosowanej diecie, informacji o szczepieniach, itd.).

Gromadzenie powyższych informacji wskazuje, że organizator nie posiada wiedzy zarówno o dziecku jak i jego rodzicach, co może oznaczać brak pokrewieństwa, czy osobistej znajomości, wspólnego zamieszkania, itd.

Zatem taki wyjazd to forma wypoczynku, której organizacja nie podlega wyłączeniu z obowiązku zgłoszenia do kuratora oświaty.

Z poważaniem,

Joanna Wilewska
Dyrektor

/ – podpisany cyfrowo/